

Voortgang beleidsvorming opschaling MZI's periode 2010-2014

Momenteel wordt beleid voorbereid voor mosselzaadinvanginstallaties (MZI's) in de Oosterschelde, de Voordelta en de Waddenzee. In de eerste consultatieronde in januari zijn veel voorstellen gedaan over locaties en over niet-locatiegebonden aspecten van het MZI-beleid. De belangrijkste gemaakte opmerkingen en de ondernomen acties worden hieronder toegelicht.

Van zoekgebieden naar locaties

Met de resultaten van de eerste ronde van consultaties is een document opgesteld waarin alle bezwaren en wensen van belanghebbenden bijeen zijn gebracht. Er zijn enkele opties voor gecombineerde locaties opgesteld en met elkaar vergeleken. Deze opties gaan uit van drie principes: "clusteren", "spreiden" en "ecologische draagkracht". Deze opties vormen de basis voor verdere gesprekken met belanghebbenden over het MZI-beleid.

Overige aspecten van het MZI-beleid

Landschap

Voor de landschappelijke inpassing van de MZI's wordt in het beleid een toetsingskader ontwikkeld. Inmiddels zijn twee werkateliers gehouden voor de Oosterschelde/Voordelta en de Waddenzee. De uitkomsten worden gebruikt om het toetsingskader op te stellen. Bij de opstelling hiervan vindt tevens overleg plaats met de Rijksadviseur voor het landschap.

Archeologie

Er wordt een onderzoek in gang gezet om de aanwezigheid van archeologische objecten zoals scheepswrakken in de ondergrond van de zoekgebieden in kaart te brengen. Deze gegevens worden gebruikt voor de uiteindelijke keuze van locaties. Waar zich scheepswrakken bevinden mogen uit archeologische overwegingen geen MZI's geplaatst worden.

Ecologie

Het onderzoeksinstituut IMARES is bezig met onderzoek naar de ecologische voor- en nadelen van de zoekgebieden. IMARES bereidt ook een passende beoordeling voor het MZI opschalingsbeleid voor in het kader van de Natuurbeschermingswet. Er zal in de eerste helft van april een workshop worden gehouden waarin de voorlopige resultaten van het ecologische onderzoek worden gepresenteerd. De passende beoordeling voor het beleid wordt uitgevoerd na (voolopige) keuze van het beleid, in de periode juni/juli.

Veiligheid

Rijkswaterstaat ontwikkelt momenteel regels voor de veiligheid van MZI's. Het gaat om bijvoorbeeld de markeringen, de robuustheid van verankeringen en de afstanden van MZI's tot betonningen van vaarwater. Deze regels zijn naar verwachting eind maart 2009 gereed. Zij zullen een rol spelen bij de vergunningverlening en bij het toetsingskader voor landschappelijke inpassing.

Ecologische draagkracht en monitoring

Er wordt momenteel een programma ontwikkeld voor monitoring van de effecten van MZI's. Een belangrijk onderdeel hiervan is de ecologische draagkracht in de Oosterschelde en in de Waddenzee. Dit onderzoek is nodig om de kennis op dit

gebied verder te ontwikkelen. Een evaluatie is voorzien in 2012-2013. Tot die tijd zal in het beleid voorzichtig worden omgegaan met de veilige grenzen voor ecologische draagkracht die zijn aangegeven door IMARES bij de evaluaties van 2007 en 2008.

Aansluiting MZI-beleid bij het plan van uitvoering van het convenant

Begin maart is het Plan van uitvoering van het convenant overeen gekomen tussen de natuurbescheringsorganisaties. Meer informatie over het plan van uitvoering is te vinden op de website van het ministerie van LNV (www.minlnv.nl). Kern van het plan van uitvoering is dat in stappen van 20% gebieden worden gesloten voor de mosselzadvisserij. De eerste sluiting is in 2009. Als het verlies aan mosselzaad door sluiting door de mosselsector is gecompenseerd met nieuwe technieken zoals MZI's, wordt een volgende stap gezet. Er is een inspanningsverplichting de tweede sluiting te realiseren in 2011. Het beleid voor de opschaling van MZI's moet aansluiten bij de afspraken in het plan van uitvoering. De opschaling van MZI's moet daarnaast rekening houden met ecologische draagkracht van de gebieden. Momenteel wordt onderzocht in welk tempo de ruimtelijk te reserveren gebieden voor MZI's ontwikkeld moeten worden om enerzijds de eerste sluiting van 20% zo snel mogelijk te compenseren en anderzijds de ecologische draagkracht niet te overschrijden.

Economische gevolgen

Er wordt een onderzoek gestart om de kosten en baten van het MZI-beleid voor de betrokken regio's in beeld te brengen. Gedacht wordt o.a. aan activiteiten door toeleverende industrieën (levering van materiaal) en facilitaire bedrijven (zoals additionele inkomsten van havens uit het opslaan en onderhoud van MZIs). Ook de positieve economische effecten op de mosselsector (met name de verwerkende sector) die voortvloeien uit de verwachte hogere stabiliteit in de beschikbaarheid van mosselzaad worden daarbij betrokken, evenals de eventuele negatieve effecten van de MZI's, zoals het verlies aan visgronden voor de (garnalen)visserij op de Waddenzee en in de Oosterschelde. De resultaten van het onderzoek moeten eind juli gereed zijn.

Verplaatsing van mosselzaad van Oosterschelde naar waddenzee

Voor de mosselsector is het van groot belang dat mosselzaad kan worden getransporteerd van "Zuid (Oosterschelde/Voordelta) naar Noord (Waddenzee)". Dat is van belang omdat in de Waddenzee betere groeimogelijkheden bestaan dan in de Oosterschelde. Zorgvuldigheid is vereist, omdat er geen onaanvaardbaar risico mag zijn dat organismen, die thans niet in de Waddenzee voorkomen, met de schelpdiertransporten daarheen verplaatst worden. Dit zou kunnen leiden tot verdere verspreiding van de soort in de Waddenzee en eventueel zelfs tot een plaag. In voorjaar en zomer 2009 worden proeven gedaan om te bezien of dit risico geminimaliseerd kan worden. Uiterlijk 1 oktober 2009 zal beleid inzake schelpdiertransporten van Zuid naar Noord worden geformuleerd.

Innovatie

Naast MZI's worden ook andere innovatiesporen ingezet. In het plan van uitvoering is opgenomen dat de mosselsector en het ministerie van LNV een gezamenlijk innovatieprogramma voorbereiden. Er kan bijvoorbeeld gedacht

worden aan het ontwikkelen van MZI's op de Noordzee, kweek van mosselzaad in broedhuizen en optimaliseren van de mosselkweek. Dit programma wordt vastgesteld per 1 oktober 2009.

Stroomlijning vergunningverlening

Voor het in bedrijf hebben van een MZI zijn meerdere vergunningen nodig. Dit zijn in ieder geval een vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet, Visserijwet en Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Momenteel wordt uitgezocht in hoeverre er andere vergunningplichten gelden. Zowel voor de vergunningaanvrager als voor de vergunningverleners is het wenselijk dat de verschillende vergunningverleningprocedures een zo laag mogelijk administratieve lastendruk opleveren. Momenteel wordt daarom bekeken wat de mogelijkheden zijn om de vergunningverlening beter op elkaar af te stemmen en zo veel mogelijk te stroomlijnen.